

Sanna Ranto

NUORTEN KOULUTUS HELSINGISSÄ

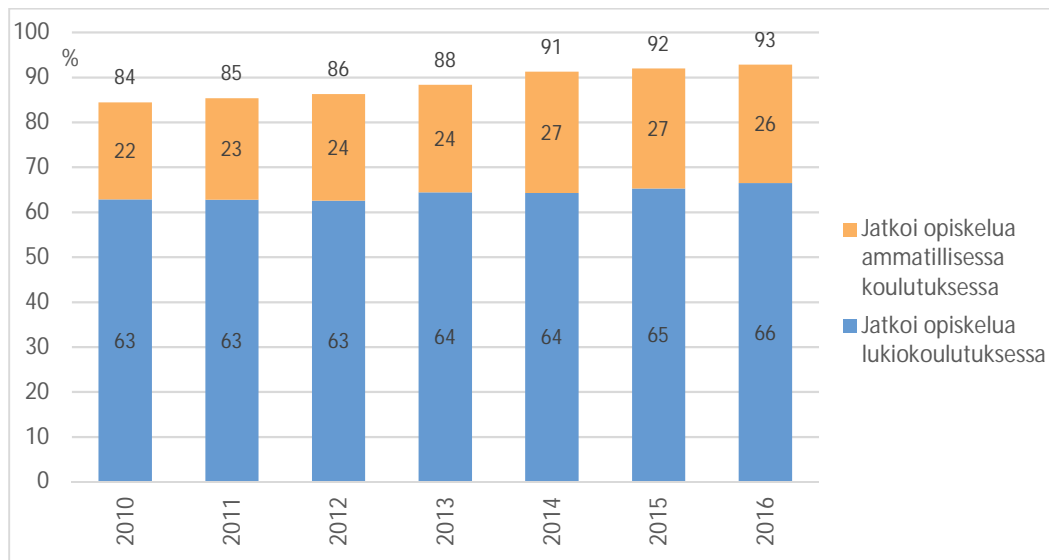
PERUSKOULUN JÄLKEINEN SIOITTUMINEN

Peruskoulun päättäneet

Helsingissä peruskoulun päättää vuosittain reilu 5 000 oppilasta. Peruskoulun päättävien ikäluokkien odotetaan kasvavan tulevina vuosina Helsingissä. Peruskoulu antaa oppilaille yleissivistävän koulutuksen, jonka jälkeen jatko-opintoihin siirtyminen toiselle asteelle on toivottavaa. Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien työllisyys on heikko ja tulevaisuudessa koulutuksen merkityksen työelämässä odotetaan kasvavan yhä enemmän. Vuoden 2017 Kouluterveyskyselyssä Helsingissä vastanneesta reilusta 5 000:sta 8. ja 9.-luokkalaisesta 7 prosenttia ilmoitti, ettei aio jatkaa minnekään peruskoulun jälkeen tai ettei tiennyt, minne menisi peruskoulun jälkeen. Ilman jatko-opintosuunnitelmia olevien osuus oli Helsingissä pienempi kuin koko maassa. Pojilla on selvästi useammin epätietoisuutta jatkokoulutuksesta.

Helsingissä peruskoulun 9. luokan päättäneiden siirtyminen toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen on parantunut koko 2010-luvun. Peruskoulusta siirtyneiden osuus on kasvanut sekä lukio että ammatillisessa koulutuksessa, ammatillisessa hieman enemmän. Vielä vuonna 2010 vain 84 prosenttia peruskoulun päättäneistä oli saman vuoden syksyllä tutkintoon johtavassa koulutuksessa, vuonna 2016 osuus nousi 93 prosenttiin. Muutokseen ovat vaikuttaneet uudistus yhteishaussa, jossa vuonna 2014 alettiin suosia suoraan peruskoulusta hakevia, sekä ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen kasvu pääkaupunkiseudulla. Valmistava koulutus tuli ammatillisen lisäksi myös lukioihin helpottamaan opintojen aloitusta.

Kuva 1. Helsingissä peruskoulun 9. luokan päättäneiden välitön sijoittuminen tutkintoon johtavaan koulutukseen vuosina 2010-2016

Peruskoulun 9. luokan keväällä päättäneiden tilanne saman vuoden syksyllä. Lähde: Tilastokeskus

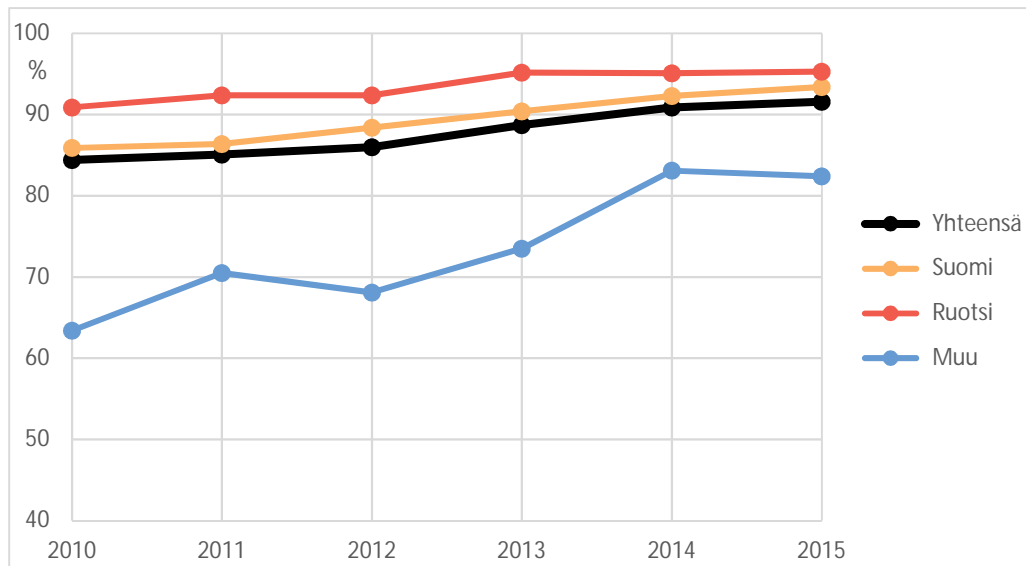
Koko maassa peruskoulun päättäneet ovat siirtyneet keskimäärin helsinkiläisiä paremmin jatkokoulutukseen, mutta helsinkiläiset nuoret ovat kirineet viime vuosien aikana eroa kiinni. Koko maan 9.-luokkalaisista 95 prosenttia jatkoi tutkintoon johtavaan koulutukseen vuonna 2016. Helsingissä koko maata useampi siirtyi valmentavien koulutusten kautta tutkintoon johtavaan koulutukseen. Valmistaviin koulutuksiin ja peruskoulun kymppiluokalle siirtyi vuonna 2016 peruskoulun päättäneistä neljä prosenttia. Kaikkiaan johonkin jatkokoulutukseen vuonna 2016 siirtyi siis Helsingissä peruskoulun päättäneistä 97 prosenttia, koko maassa 97,5 prosenttia.

Helsingiläisistä 9. luokan päättäneistä ruotsinkielisistä 95 prosenttia siirtyi peruskoulun päättövuonna tutkintoon johtavaan koulutukseen, suomenkielisistä 93 prosenttia ja vieraskielisistä 82 prosenttia. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien osuus on kasvanut kaikilla kieliryhmillä 2010-luvulla, mutta vieraskielisillä kasvu on ollut nopeaa. Vielä vuonna 2010 vain 63 prosenttia vieraskielisistä oli peruskoulun päättövuonna jatkokoulutuksessa. Etenkin ammatilliseen koulutukseen siirtyneiden osuus on kasvanut nopeasti vieraskielisillä.

Vieraskieliset siirtyvät kotimaankielisiä useammin tutkintoon johtamattomaan koulutukseen peruskoulun jälkeen, kuten erilaisiin valmentaviin koulutuksiin. Jos tutkintoon johtamattomaan koulutukseen siirtyneet otetaan mukaan tarkasteluun, ero pienenee kieliryhmien välillä. Tällöin kotimaankielistä siirtyi 96 prosenttia koulutukseen ja vieraskielistä 89 prosenttia.

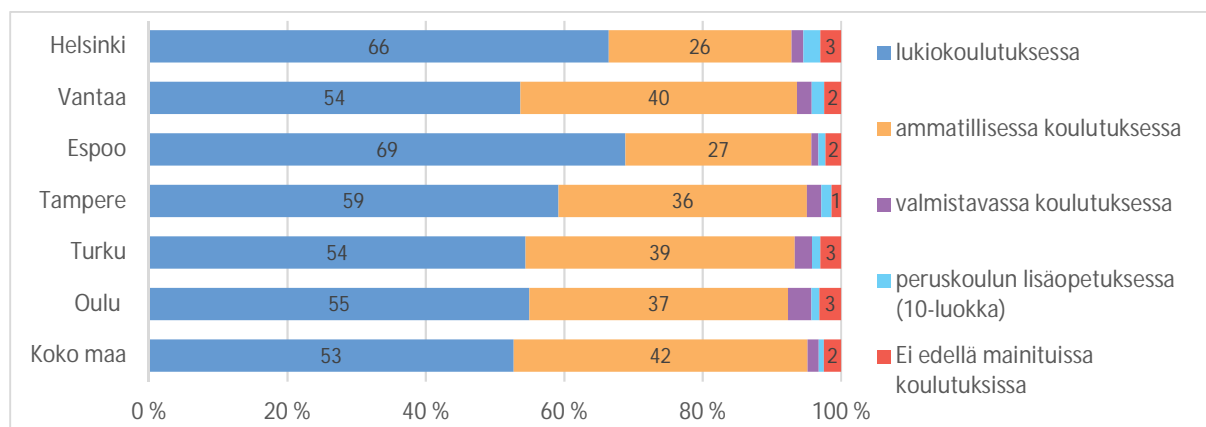
2010-luvulla koulujen väliset erot ovat pienentyneet. Vuonna 2010 heikoimmin menestyneestä Helsingin peruskoulusta lähti vain 65 prosenttia 9. luokan päättäneistä tutkintoon johtavaan koulutukseen heti peruskoulun päättövuonna, mutta vuonna 2015 heikoimman koulun tulos oli noussut 90 prosenttiin. Kaikkien peruskoulujen tulos oli parantunut vuosina 2010-2015, mutta etenkin heikosti menestyneet koulut ovat nousseet ja koulujen väliset erot ovat näin tasaantuneet. Heikoimman ja parhaimman sijoittumisosuuden saaneiden koulujen välinen erotus oli korkeimmillaan 41 prosenttiyksikköä vuonna 2011, mutta vuonna 2015 enää 10 prosenttiyksikköä (tarkastelussa eivät ole mukana erikoiskoulut, aikuislukiot, yhteishaun ulkopuoliset koulut ja alle 10 peruskoulun päättäneen oppilaan koulut).

Kuva 2. Helsingiläisten peruskoulun 9. luokan päättäneiden sijoittuminen tutkintoon johtavaan koulutukseen äidinkielen mukaan

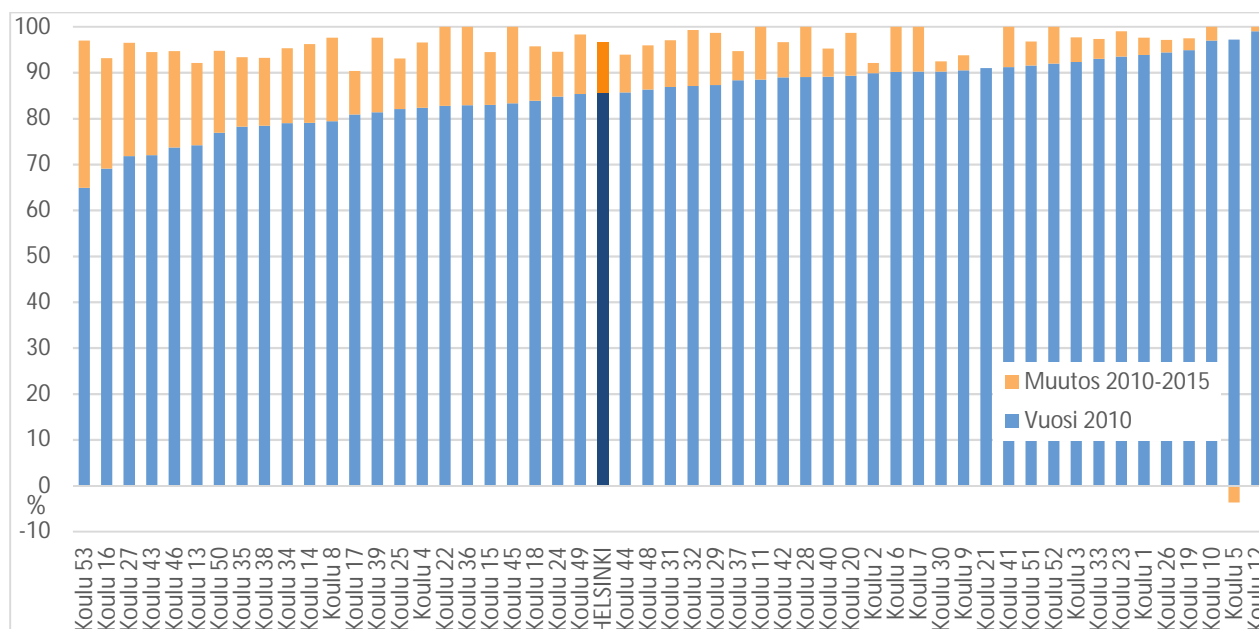
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Peruskoulun 9. luokan keväällä 2016 päättäneiden sijoittuminen saman vuoden syksyllä

Peruskoulun sijaintikunnan mukaan. Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Tutkintoon johtavaan koulutukseen siirtyneet Helsingin peruskouluissa vuonna 2010 ja muutos vuoteen 2015

Aineistossa ovat mukana ne oppilaitokset, jotka ovat mukana yhteishaussa. Aineistosta on poistettu peruskouluasteen erityiskoulut sekä sellaiset peruskoulut, joiden viiden vuoden opiskelijamäärä on ollut enintään 25 ja joiden peruskoulun päättäneiden määrä oli alle 10 oppilasta.

Haku perusasteen jälkeisiin koulutuksiin

Kevään 2017 lukion ja ammatillisen koulutuksen varsinaisessa haussa 97 prosenttia kaikista samana vuonna peruskoulun 9. luokan päättäneistä alle 18-vuotiaista helsinkiläisistä sai koulutuspaikan ja 91 prosenttia otti vastaan paikan. Jos tarkastellaan toisen asteen yhteishaun lisäksi valmistavan koulutuksen sekä ammatillisen erityisopetuksen hakuja ja näiden kaikkien hakujen lisähakuja, 4 647 hakeneesta 9. luokkalaisista 172 eli 3,7 prosenttia jäi ilman koulutuspaikkaa, suurin osa heistä ei ottanut paikkaa vastaan.

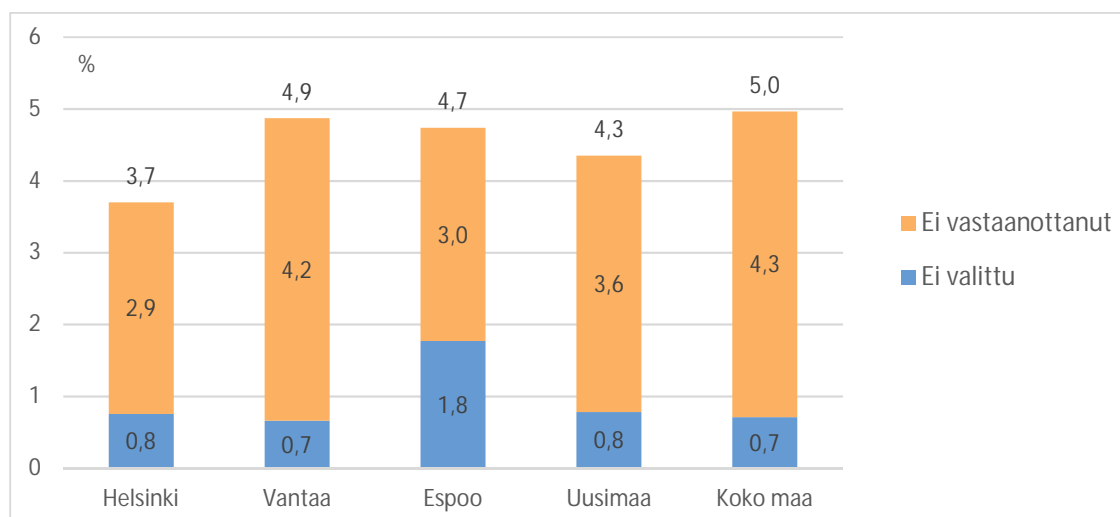
Ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus on sekä helsinkiläisillä (3,7 %) että Helsingissä peruskoulun päättäneillä (4 %) pienempi kuin koko maassa keskimäärin (5 %). Ero syntyy etenkin siinä, että Helsingissä nuoret ottavat useammin saadun koulutuspaikan vastaan. Ilman koulutuspaikkaa jäävien nuorten osuutta kasvattaa taas Helsingissä useat kansainväliset koulut, joiden oppilasta suhteellisesti useampi ei jatka toi-

selle asteelle – tässä syynä voi olla esimerkiksi ulkomaille muutto. Helsingin kaupungin ylläpitämistä peruskouluista valmistuneista 3,7 prosenttia jäi ilman koulutuspaikkaa vuonna 2017, eli pienempi osuus kuin kaikissa kaupungin kouluissa keskimäärin.

Vieraskieliset peruskoulun päättäneet pääsivät kotimaankielisiä heikommin toisen asteen koulutukseen. Vuoden 2017 hakujen lopullisessa tilanteessa vajaa 7 prosenttia alle 18-vuotiaista helsinkiläisistä 9. luokan päättäneistä jäi ilman paikkaa, kun suomen- ja ruotsinkielisistä ilman paikkaa jäi noin kolme prosenttia. Vieraskieliset pojat jäivät useammin ilman koulutuspaikkaa, kotimaankielisillä sukupuolierot eivät ole suuret. Ilman paikkaa jäävien vieraskielisten osuus on pysynyt lähes samana vuosien 2015-2017 hauissa.

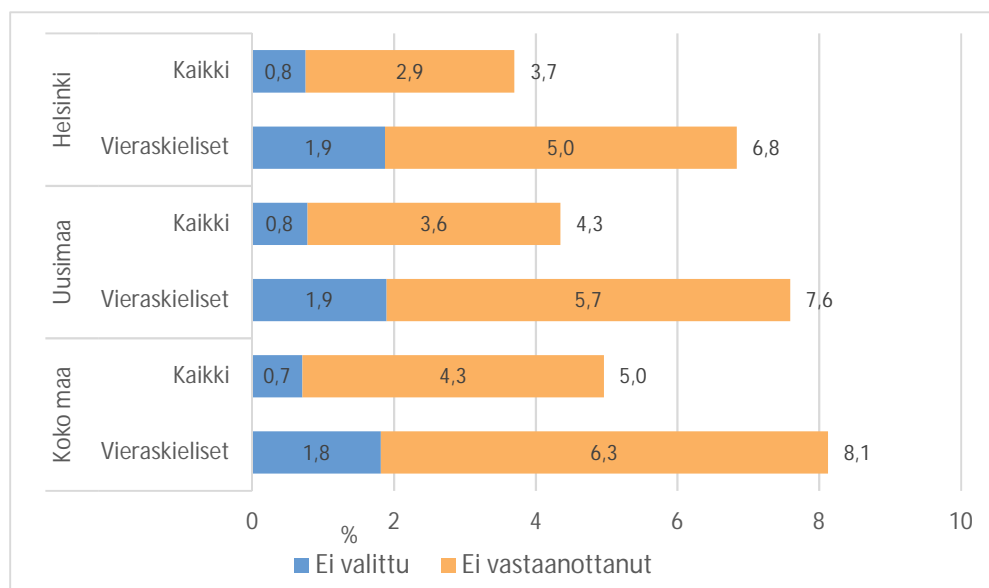
Ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus kasvoi vuodesta 2015 vuonna 2016, mutta vuonna 2017 harvempi peruskoulun päättänyt jäi ilman koulutuspaikkaa kuin edellisvuosina sekä Helsingissä valmistuneista että kotikunnaltaan helsinkiläisistä. Vuonna 2017 tilanne parani edellisvuodesta myös koko maassa ja Uudella maalla.

Kuva 5. Perusasteen jälkeisissä hauissa vuonna 2017 ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus kaikista hakeneista 9. luokkalaisista kotikunnan mukaan

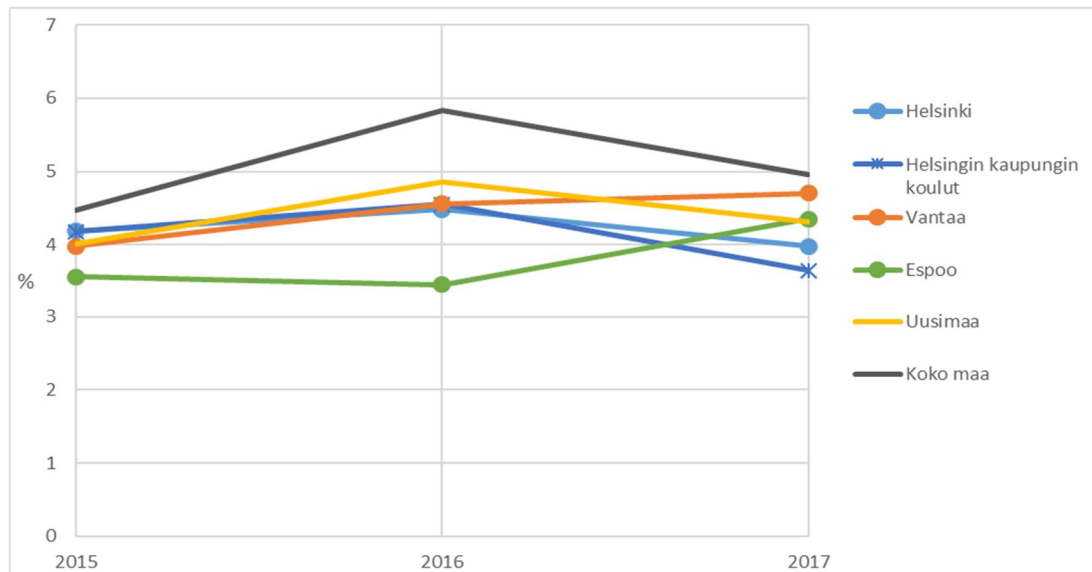
Sisältää ammatillisen ja lukio koulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun sekä näiden lisähaut. 9. luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat. Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Kuva 6. Perusasteen jälkeisissä hauissa vuonna 2017 ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus kaikista hakeneista 9. luokkalaisista kotikunnan ja äidinkielen mukaan

Sisältää ammatillisen ja lukio koulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun sekä näiden lisähaut. 9. luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat. Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

Kuva 7. Perusasteen jälkeisissä hauissa vuosina 2015-2017 ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus kaikista hakeneista 9.-luokkalaisista peruskoulun sijaintialueen mukaan

Sisältää ammatillisen ja lukio koulutuksen yhteishaun, valmistavan koulutuksen haun sekä ammatillisen erityisopetuksen haun sekä näiden lisähaut. 9. luokan samana vuonna päättäneet alle 18-vuotiaat hakijat. Lähde: Vipunen, Opetushallitus.

OPISKELIJAT TOISELLA ASTEELLA

Opiskelijamäärien kehitys

Syksyllä 2016 Helsingissä opiskeli 14 040 lukiolaista nuorten koulutuksessa. Nuorten koulutuksessa olevista pääosa oli 16-18-vuotiaita (89 %) ja käytännössä kaikki alle 21-vuotiaita (99,9 %). Lukiolaisista 60 prosenttia opiskelee kaupungin kouluissa, runsas kolmannes yksityisissä ja vajaa kymmenesosa valtion kouluissa. Lukiolaisten kokonaismäärä on pysynyt lähes samana viime vuodet, kaupungin lukioissa olevien opiskelijoiden määrä on laskenut 400 opiskelijalla vuosina 2010-2016, mutta kasvanut lähes yhtä paljon yksityisissä ja valtion lukioissa. Helsingin lukiolaisten osuus koko maan lukiolaisista on 15 prosenttia.

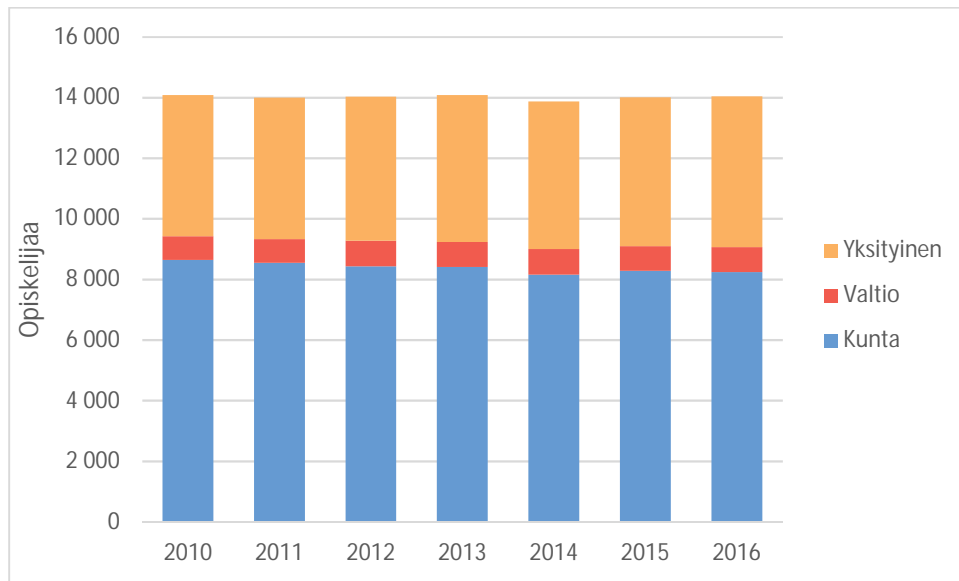
Lukiolaisista enemmistö on naisia (59 %). Äidinkieltään ruotsinkielisten osuus on 8 prosenttia ja vieraskielisten 12 prosenttia. Suomen ja ruotsinkielisten määrä on vähentynyt vuosina 2010-2016, mutta vieraskielisten määrä on lähes kaksinkertaistunut. Vielä vuonna 2010 vain 6 prosenttia lukiolaisista oli vieraskielisiä. Yleisimmät lukiolaisten äidinkielet olivat suomen ja ruotsin jälkeen somali, venäjä ja viro (2015).

Ammatillista perustutkintoa suoritti Helsingissä 21 860 opiskelijaa syksyllä 2016, alle 25-vuotiaita heistä oli 12 571. Alle 25-vuotiaista reilu puolet opiskeli kaupungin ylläpitämissä oppilaitoksissa ja vajaa puolet yksityisissä oppilaitoksissa.

Ammatillisen opiskelijamäärät ovat kasvaneet viime vuosina, mutta nuorten opiskelijoiden määrä kasvu on ollut maltillista, vuosina 2010-2016 alle 25-vuotiaiden määrä on kasvanut vajaa neljä prosenttia. Kasvua on ollut oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa ja näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa. Vuonna 2016 nuorista 8 prosenttia suoritti perustutkintoaan oppisopimuskoulutuksella ja 17 prosenttia oli valmistautumassa näyttötutkintoon. Kaikista Suomen ammatillisen alle 25-vuotiaista opiskelijoista 13 prosenttia suoritti perustutkintoaan Helsingissä.

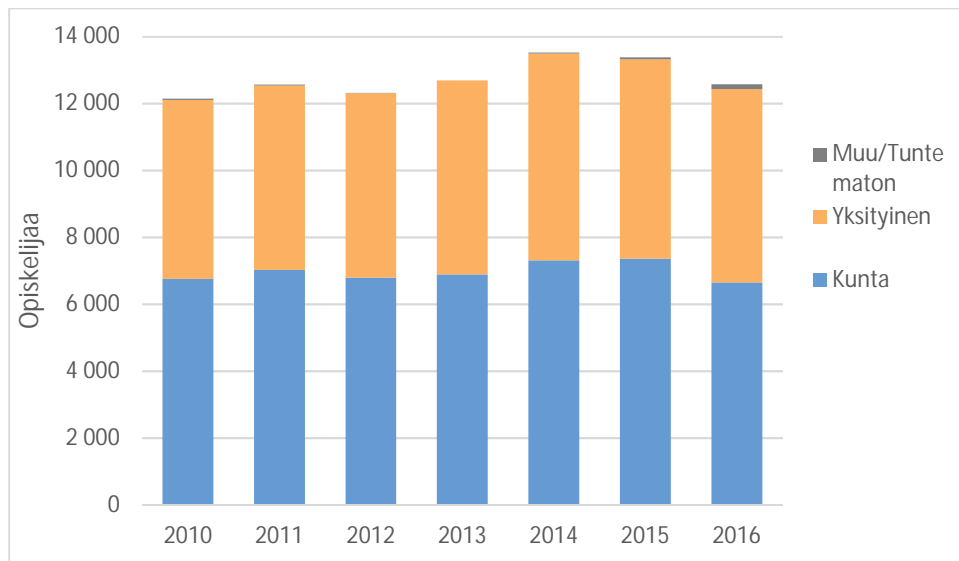
Ammatillisen alle 25-vuotiaista opiskelijoista naisia ja miehiä oli yhtä paljon. Opiskelijoista 6 prosenttia oli ruotsinkielisiä ja vajaa 18 prosenttia muun kuin suomen tai ruotsinkielisiä. Myös ammatillisessa koulutuksessa suomen ja ruotsinkielisten määrä on vähentynyt, mutta vieraskielisten kasvanut. Vieraskielisten osuus oli vain 10 prosenttia vielä vuonna 2010. Yleisimmät ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kielet ovat suomen ja ruotsin jälkeen venäjä, viro ja somalia (2015).

Kuva 8. Lukiokoulutuksen nuorten koulutuksen opiskelijamäärät koulutuksen järjestäjän mukaan Helsingissä vuosina 2010-2016

Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Kuva 9. Ammatillista perustutkintoa suorittavat alle 25-vuotiaat opiskelijat koulutuksen järjestäjän mukaan Helsingissä vuosina 2010-2016

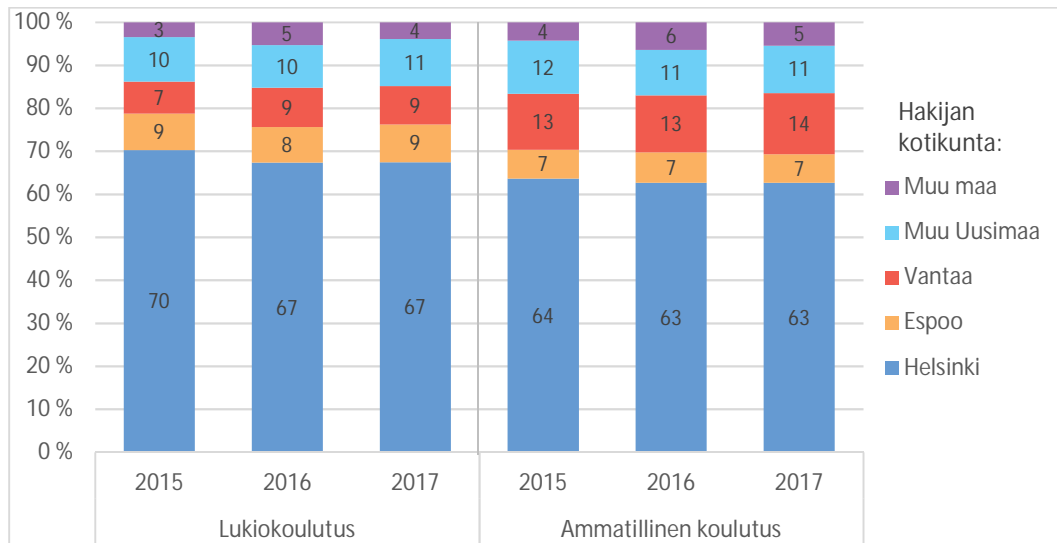
Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Alueellinen opiskelijaliikkuvuus

Kahdella kolmesta Helsinkiin lukiokoulutuspaikan vuonna 2017 vastaanottaneista 9. luokan päättäneistä oma kotikunta oli myös Helsinki. Suurin osa muista paikan vastaanottaneista oli espoolaisia ja vantaalaisia tai muualta Uudeltamaalta. Ammatilliseen koulutukseen tullaan hieman lukiokoulutusta enemmän ulkopaikkakunnilta. Helsingistä paikan vuonna 2017 ammatillisesta vastaanottaneista 9.-luokkalaisista 63 prosentin kotikunta oli Helsingissä.

Helsingiläiset jäivät usein kotipaikkakunnalleen toisen asteen koulutukseen, helsinkiläisistä 9. luokkalaisista 93 prosenttia vastaanotti lukiopaikan Helsinkiin ja 88 prosenttia ammatillisen koulutuksen paikan vuonna 2017.

Kuva 10. Helsinkiin toisen asteen koulutuspaikan yhteishaussa vastaanottaneet peruskoulun 9. luokan päättäneet kotikunnan mukaan vuosina 2015-2017

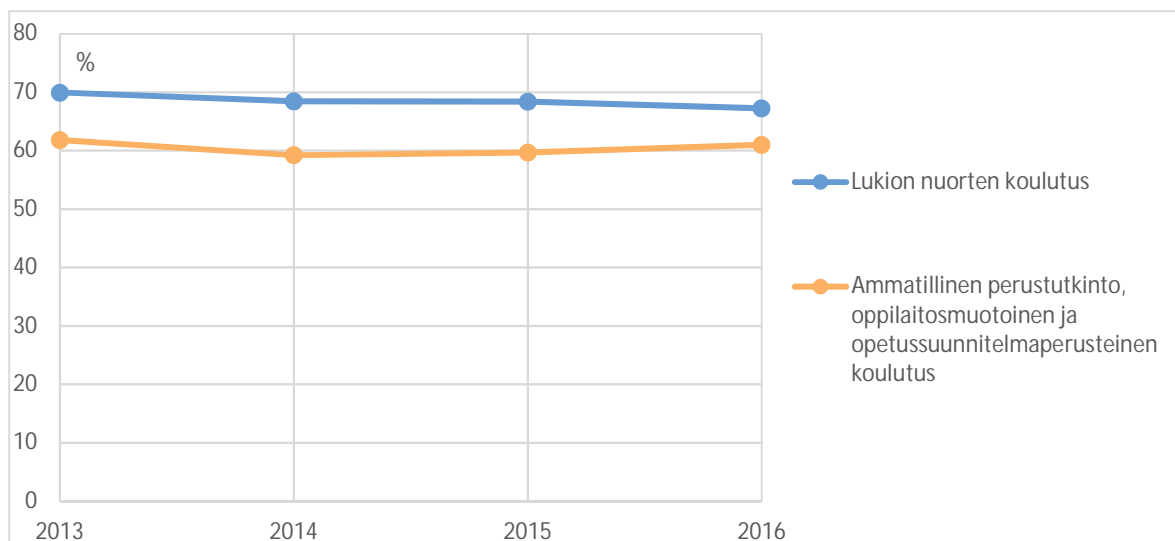

Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Helsingin lukion nuorten koulutuksen vuonna 2016 aloittaneista 67 prosentilla kotikunta edellisenä vuonna oli myös ollut Helsinki. Osuus on hieman laskenut viime vuosina, vuonna 2013 osuus oli 70 prosenttia. Espoosta ja Vantaalta tulevien opiskelijoiden osuus on kasvanut eniten.

Helsingin ammatillinen koulutus palvelee kokonaisuudessaan koko maata erikoistuneilla aloilla ja etenkin näyttötutkintoja tullaan suorittamaan runsaasti muualta maasta. Perustutkinnon oppilaitosmuotoiseen ja opetussuunnitelmaperusteiseen koulutukseen tullaan sen sijaan enemmän omasta kotikaupungista. Vuonna 2016 aloittaneista uusista opiskelijoista 61 prosentilla kotikunta oli myös ollut Helsinki edellisenä vuonna. Osuus on pysynyt melko samana viime vuodet.

Kuva 11. Helsingissä vuosina 2013-2016 koulutuksen aloittaneista niiden osuus, joiden kotikunta aloitusvuotta edeltävänä vuonna oli myös Helsinki

Lähde: Vipunen, Opetushallitus

16-18-vuotiaat toisen asteen koulutuksessa

Helsingiläisistä 16–18-vuotiaista 62 prosenttia suoritti tutkintoa lukiossa ja 25 prosenttia ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2016. Nuorista siis yhteensä 87 prosenttia oli näissä koulutuksissa. Koko Suomen 16–18-vuotiaista harvempi opiskelee lukiossa (50 %), mutta huomattavasti useampi ammatillisessa koulutuksessa (41 %) ja yhteensä 92 prosenttia toisella asteella. Helsingin seudun kunnista helsinkiläiset nuoret osallistuvat heikoiten toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Tytöt käyvät poikia enemmän lukiota ja pojat taas tyttöjä enemmän ammatillista. Helsingissä sukupuolten väliset erot ovat koko maata pienemmät. Kokonaisuudessa helsinkiläisten nuorten osallistuminen toisen asteen koulutukseen on melko sama sukupuolen mukaan; tytöillä 89 prosenttia ja pojilla 87 prosenttia.

Suomenkielisistä nuorista 91 prosenttia ja ruotsinkielisistä 94 prosenttia osallistui toisen asteen koulutukseen, ruotsinkieliset suomenkielisiä enemmän lukiokoulutukseen ja vähemmän ammatilliseen koulutukseen. Muun kuin suomen tai ruotsinkielisistä osallistui toiselle asteelle 68 prosenttia, lukiokoulutukseen heikommin mutta ammatilliseen koulutukseen hieman enemmän kuin kotimaankieliset. Kotimaankieliset osallistuvat toisen asteen koulutukseen Helsingissä koko maan keskitasoa vähemmän, mutta vieraskieliset osallistuvat koko maan tasoa selvästi paremmin.

Taulukko 1. 16-18-vuotiaat nuoret toisen asteen koulutuksessa vuoden 2016 syksyllä

	16-18-vuotiaat	Heistä opiskelijoita %		
		lukiossa	ammatillisessa	yhteensä
Helsinki	16 049	62,1	25,1	87,2
Espoo	9 317	65,2	24,0	89,3
Vantaa	7 133	51,2	38,2	89,4
Helsingin seutu yhteensä	45 277	58,5	30,8	89,3
Suomi pl Helsingin seutu	133 548	47,2	45,1	92,3
Suomi	178 825	50,1	41,5	91,5

Opiskelijoiden määrä on ajankohdasta 20.9. ja väestömäärä ajankohdasta 31.12. Lähde: Tilastokeskus

Taulukko 2. Toisen asteen koulutuksessa olevat 16-18-vuotiaat helsinkiläiset äidinkielen ja sukupuolen mukaan syksyllä 2016

	16-18-vuotiaat henkilöä	Heistä opiskelijoita %		
		yhteensä	lukiossa	ammatillisessa
Yhteensä	16 049	87,2	62,1	25,1
suomi	12 268	91,3	65,7	25,6
ruotsi	925	93,5	78,1	15,5
muu kieli	2 856	67,7	41,9	25,8
Miehet	7 968	85,7	55,8	30,0
suomi	6 024	90,2	59,4	30,8
ruotsi	470	92,6	71,1	21,5
muu kieli	1 474	65,4	36,2	29,2
Naiset	8 081	88,7	68,4	20,2
suomi	6 244	92,3	71,7	20,6
ruotsi	455	94,5	85,3	9,2
muu kieli	1 382	70,1	47,9	22,2

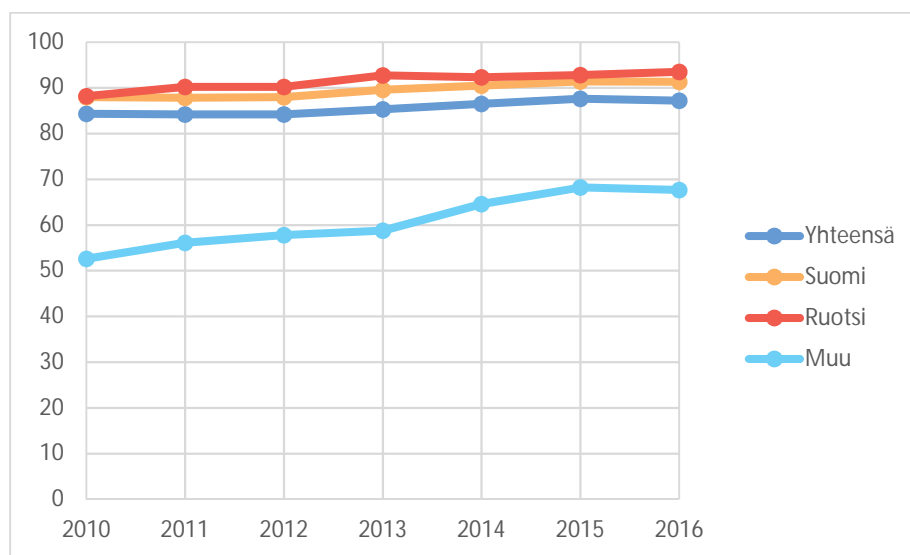
Opiskelijoiden määrä on ajankohdasta 20.9. ja väestömäärä ajankohdasta 31.12. Lähde: Tilastokeskus

Helsingiläisten nuorten osallistuvuus toisen asteen koulutukseen on kasvanut hieman vuosina 2010-2016. Ammatilliseen koulutukseen osallistuminen on pysynyt samalla tasolla, mutta lukiokoulutukseen osallistuminen on hieman kasvanut. Etenkin vieraskielisten nuorten osallistuminen toiselle asteelle on kasvanut, varsinkin vuodesta 2014 lähtien. Vielä vuonna 2010 vain noin puolet vieraskielisistä 16-18-vuotiaista oli

toisen asteen koulutuksessa. Vieraskielisten osallistuvuus on kasvanut sekä lukio että ammatillisessa koulutuksessa.

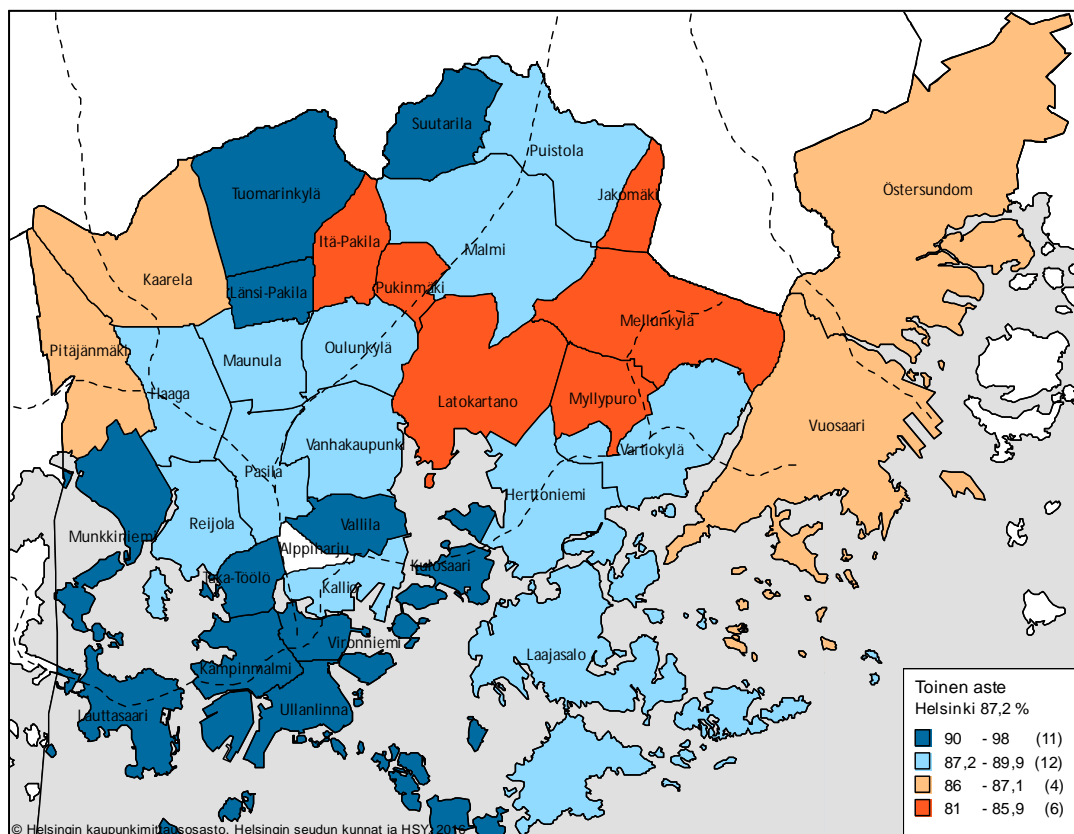
Nuorten koulutukseen osallistuvuuden alueelliset erot ovat kaventuneet Helsingin sisällä. Viime vuosina etenkin heikommin koulutukseen osallistuneiden alueiden nuoret ovat parantaneet koulutukseen osallistumistaan. Vuonna 2011 heikomman alueen osallistuvuusprosentti oli 66, vuonna 2016 se oli noussut yli 80 prosenttiin.

Kuva 12. Toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa olevien osuus helsinkiläisistä 16-18-vuotiaista äidinkiellittäin

Opiskelijoiden määrä on ajankohdasta 20.9. ja väestömäärä ajankohdasta 31.12. Lähde: Tilastokeskus

Kuva 13. Toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa olevat 16-18-vuotiaista peruspiireittäin vuonna 2016

Alle sadan 16-18-vuotiaan alueet eivät ole tarkastelussa. Lähde: Tilastokeskus

Toisen asteen koulutuksen keskeyttäminen

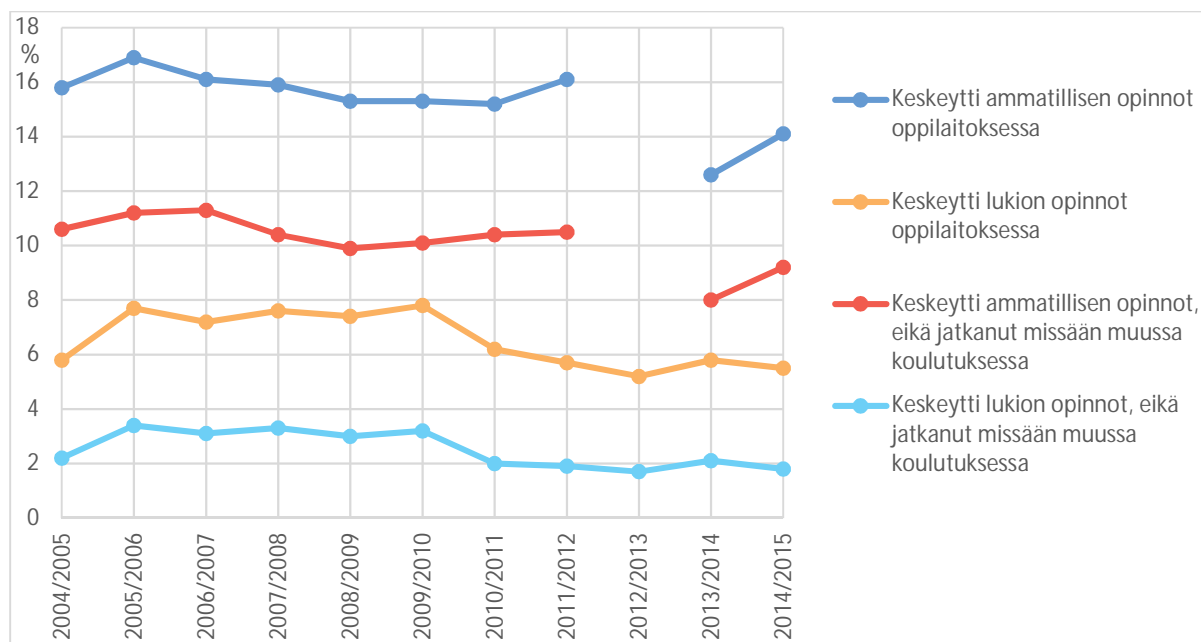
Lukuvuoden 2014–2015 aikana Helsingin nuorten lukiokoulutuksen oppilaitoksessaan keskeytti 5,5 prosenttia opiskelijoista. Suurin osa näistä keskeyttäneistä jatkoi muussa koulutuksessa, ja kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen ulkopuolelle jäi alle kaksi prosenttia opiskelijamäärästä kyseisen lukuvuoden aikana. Koko maassa opintonsa kokonaan keskeyttäneiden osuus oli hieman alhaisempi: 1,4 prosenttia. Kaupungin omissa lukioissa keskeyttäneiden osuus on samankokoinen (5,6 %), kuten myös kokonaan opintojen lopettaneiden (1,7 %). Keskeyttäminen on keskimäärin vähäisempää kaupungin ruotsinkielisissä lukioissa ja valtion lukioissa. Helsingin keskeyttäneiden osuutta kasvattavat yksityiset kansainväliset lukiot, joiden opiskelijat ovat keskimääräistä liikkuvampia.

Helsingin ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista 14 prosenttia keskeytti opinnot oppilaitoksessaan, kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen lopetti 9 prosenttia opiskelijoista. Helsingin kaupungin oppilaitoksessa keskeyttäminen oli yhtä yleistä; 15 prosenttia keskeytti opinnot ja 9 prosenttia ei jatkanut missään koulutuksessa. Koko maassa kokonaan opintonsa keskeyttäneiden osuus oli vähäisempi; 6,8 prosenttia.

Lukiokoulutuksen keskeyttäminen on vähentynyt Helsingissä lukuvuodesta 2010-2011 ja kokonaan opintonsa lopettaneiden osuus laski lähelle koko maan tasoa. Sen sijaan koulutuksen vaihtajien osuus on edelleen korkea verrattuna koko maahan. Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen on vähentynyt myös. Lukuvuonna 2013-2014 keskeyttäneiden osuus oli koko 2000-luvun pienin, seuraavana lukuvuonna osuus nousi.

Muut kuin suomen- ja ruotsinkieliset keskeyttävät lukiokoulutusta kotimaankielisiä enemmän. Suomenkielisistä helsinkiläisistä lukiolaisista 1,6 prosenttia keskeytti opintonsa kokonaan, vieraskielisistä 4,1 prosenttia. Ammatillista koulutusta vieraskieliset keskeyttävät sen sijaan vähemmän; suomenkielisistä 9,3 prosenttia ja vieraskielisistä 8,2 prosenttia keskeytti ammatillisen opinnot. Keskeyttämisen yleisyys on ollut vastaava edellisinäkin vuosina kieliryhmien välillä.

Kuva 14. Lukuvuoden aikana lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden osuus koko opiskelijamäärästä, Helsingissä opiskelevat

Nuorten koulutus lukiokoulutuksessa, perustutkinnon oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijat ilman erityisoppilaitoksia ammatillisessa koulutuksessa. Keskeyttäneiden lukumäärä on kerätty ajalta 21.9.-20.9. ja sitä verrataan 20.9. opiskelijamäärään lukuvuosittain. Lukuvuoden 2012-2013 ammatillisen keskeyttämistietoja ei ole saatavilla oppilaitosmuutosten vuoksi. Lähde: Tilastokeskus

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen läpäisy ja tutkinnot

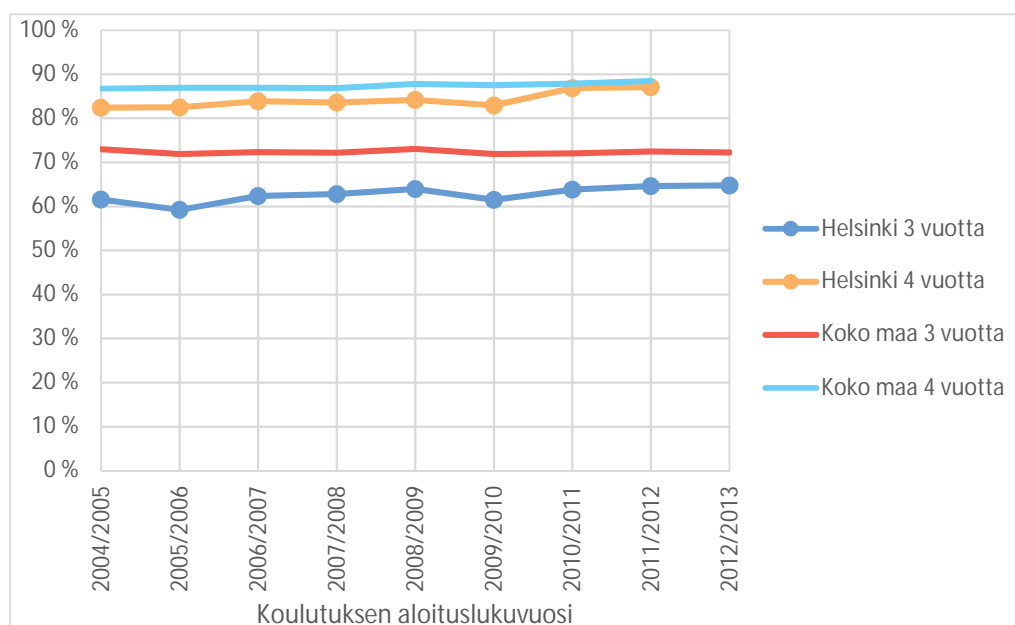
Helsingissä lukion nuorten koulutuksen lukuvuonna 2012-2013 aloittaneista 65 prosenttia oli suorittanut tutkinnon lukiosta kolmen vuoden kuluttua. Kolmessa vuodessa lukion läpäisseiden osuus on hieman kasvanut viime vuosina, mutta Helsingissä läpäisseiden osuus on selvästi koko maata pienempi (72 %). Helsingin kaupungin ylläpitämissä lukioissa 62 prosenttia oli suorittanut opintonsa kolmessa vuodessa.

Lukiokoulutus venyy Helsingissä useammin nelivuotiseksi. Neljässä vuodessa lukiokoulutuksen on suorittanut parin viime vuoden aikana 87 prosenttia, mikä on lähes sama taso kuin koko maassa (88 %). Neljän vuoden jälkeen tutkinnon suorittaneiden osuus ei enää juuri nouse vaan tutkinnon suorittaneiden osuus jää 85-90 prosentin osuuteen.

Ammatilliseen perustutkintoon tähtäävään koulutuksen Helsingissä vuonna 2012 aloittaneista alle 25-vuotiaista 56 prosenttia oli suorittanut tutkinnon kolmen vuoden kuluttua. Kolmessa vuodessa läpäisseiden osuus on kasvanut huomattavasti viime vuosina, mutta taso jää edelleen koko maasta, jossa kolmessa vuodessa tutkinnon vastaavasti suoritti 64 prosenttia. Helsingin kaupungin ylläpitämissä oppilaitoksissa kolmessa vuodessa läpäisseiden osuus oli 52 prosenttia.

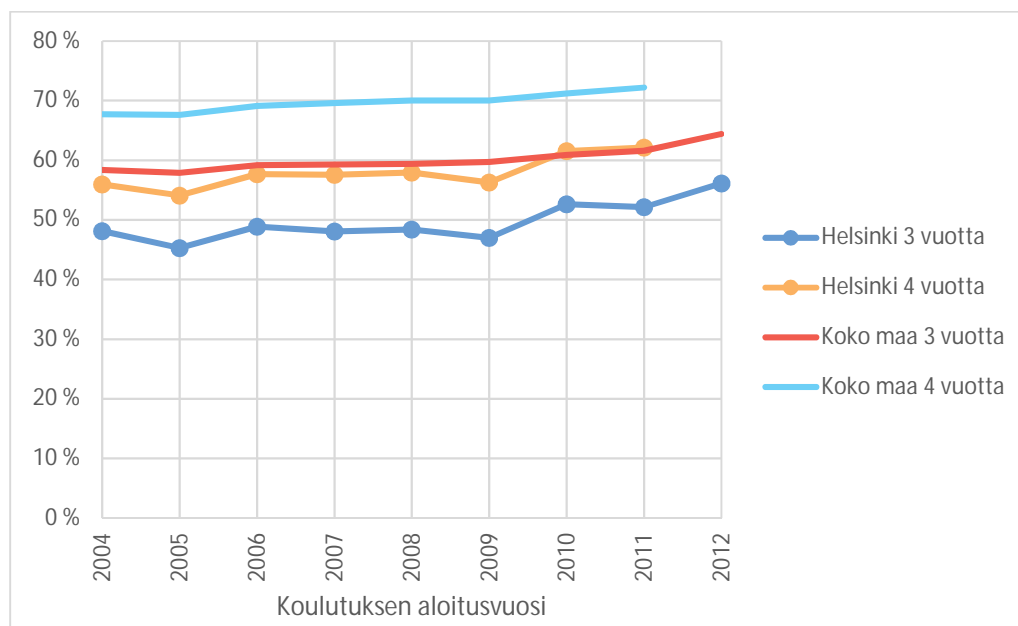
Tutkinnon kolmessa vuodessa suorittaneiden osuus on kasvanut kaikissa koulutusmuodoissa, etenkin oppisopimuskoulutuksessa olevat läpäisevät nyt selvästi paremmin koulutuksensa. Helsingissä oppisopimuskoulutuksessa olevat suorittavat tutkintonsa yhtä nopeasti kuin oppilaitosmuotoisesti opiskelevat ja yhtä moni saa tutkintonsa suoritettua kolmessa vuodessa kuin koko maassakin.

Kuva 15. Tutkinnon suorittaneiden kumuloiuva osuus lukion nuorten koulutuksen syksyllä aloittaneista kolme ja neljä vuotta opintojen aloittamisen jälkeen

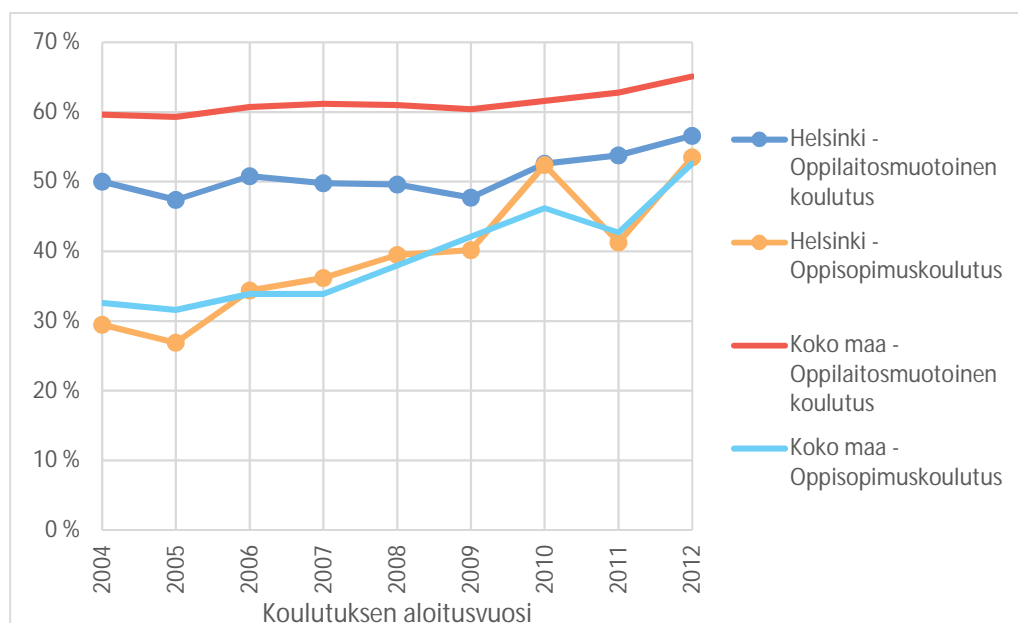
Tutkinnot suorittaneet vain alkuperäisessä tutkintolajissa. Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Kuva 16. Tutkinnon suorittaneiden kumuloituvu osuus ammatilliseen perustutkintoon johtavan koulutuksen aloittaneista kolme ja neljä vuotta opintojen aloittamisen jälkeen, alle 25-vuotiaat

Tutkinnot suorittaneet vain alkuperäisessä tutkintolajissa. Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Kuva 17. Tutkinnon suorittaneiden osuus kolme vuotta opintojen aloittamisen jälkeen oppilaitosmuotoisessa ja oppisopimuskoulutuksessa, perustutkintoa suorittavat alle 25-vuotiaat

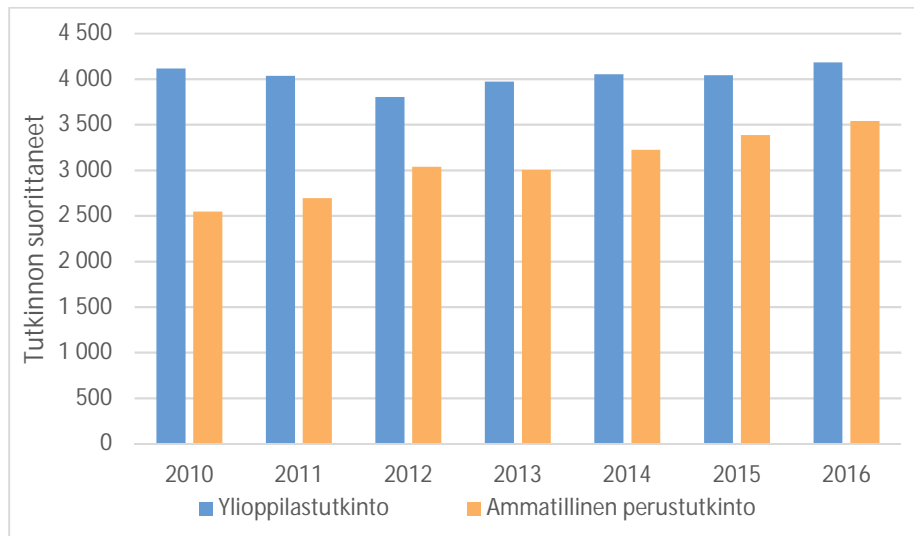

Tutkinnot suorittaneet vain alkuperäisessä tutkintolajissa. Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Vuosittain Helsingissä suoritetaan reilu 4 000 ylioppilastutkintoa nuorten koulutuksesta, vuonna 2016 suoritettiin 4 183, mikä vastaa 14 prosenttia koko maan tutkinnoista. Tutkinnoista 97 prosenttia oli ylioppilastutkintoja ja loput kansainvälisiä tutkintoja (IB, EB tai Reifeprüfung-tutkintoja).

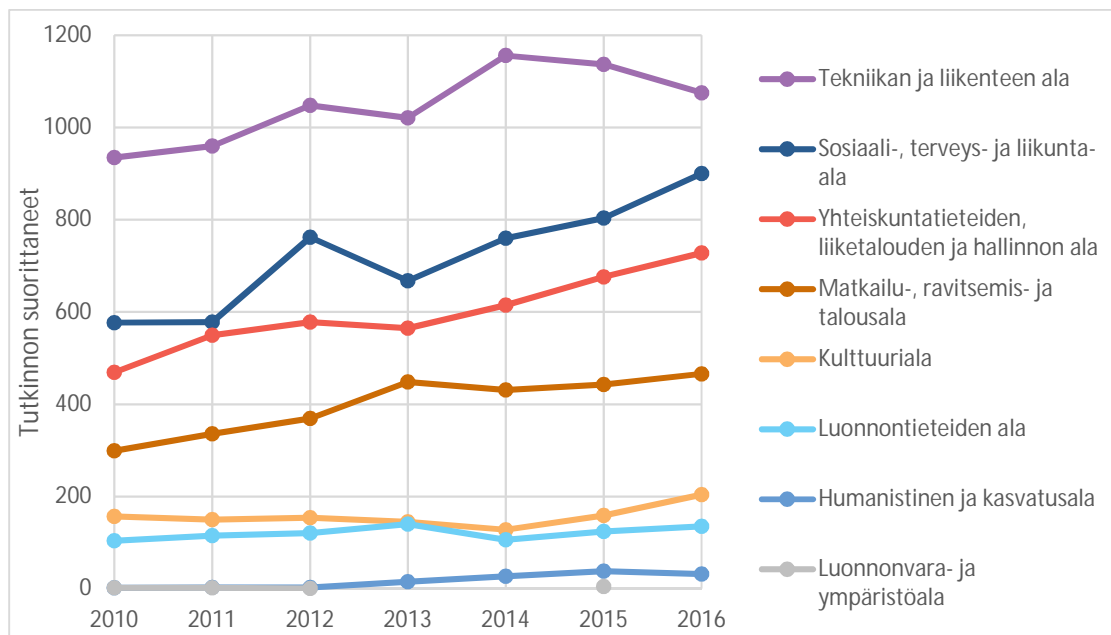
Alle 25-vuotiaat suorittivat Helsingissä 3 540 ammatillista perustutkintoa vuonna 2016, oppilaitosmuotoisesti ja opetussuunnitelmaperusteisesti niistä suoritettiin 2 860 tutkintoa. Nuorten ammatillisten tutkintojen määrä on kasvanut 2010-luvulla, kasvua on ollut kaikilla koulutusaloilla. Joka kymmenes alle 25-vuotiaan ammatillinen perustutkinto Suomessa suoritetaan Helsingissä.

Kuva 18. Ylioppilastutkinnon lukion nuorten koulutuksesta sekä alle 25-vuotiaat ammatillisen perustutkinnon suorittaneet Helsingissä vuosina 2010-2016

Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Kuva 19. Alle 25-vuotiaat ammatillisen perustutkinnon suorittaneet koulutusaloittain Helsingissä vuosina 2010-2016

Lähde: Vipunen, Opetushallitus

Koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret

Helsingiläisiä 20-29-vuotiaita, joilla ei ollut perusasteen jälkeistä tutkintoa, oli yhteensä 21 800 vuoden 2016 lopussa. Tässä määrässä on kuitenkin mukana ulkomailta muuttaneita, joiden ulkomailta suoritettujen tutkinnot eivät näy näissä tiedoissa. Maahanmuuton vaikutusta voi vähentää tarkastelemalla äidinkieltään vain suomen- ja ruotsinkielisistä. Kotimaankielisistä 20-29-vuotiaista ilman perusasteen tutkintoa oli 10 070 eli 11 prosenttia. Osuus on pienempi kuin koko maassa, jossa kotimaankielisistä nuorista 12 prosenttia oli ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa. Helsingissä kuitenkin 20-24-vuotiaat miehet ovat useammin ilman perusasteen tutkintoa kuin koko maassa keskimäärin.

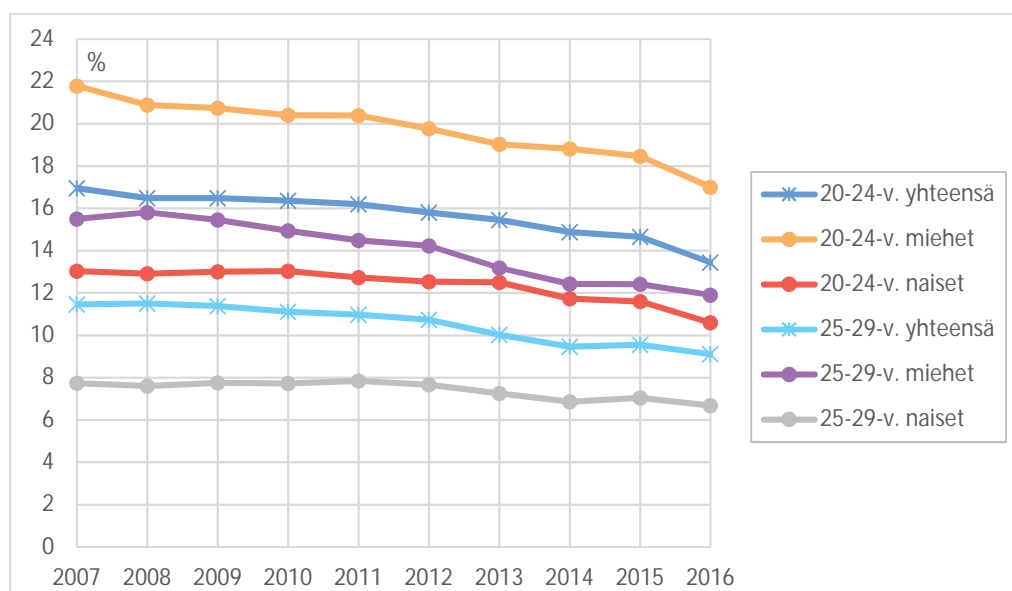
Ilman tutkintoa olevien osuus kotimaankielisistä nuorista on pysynyt Helsingissä hyvin samassa osuudessa 2000-luvulla, mutta viimeiset viisi vuotta tilanne on muuttunut positiivisesti tutkinnon suorittaneiden

nuorten osuuden kasvaessa. Muutos näkyy etenkin nuoremmissa ikäluokissa, 20-24-vuotiaista kotimaankielisistä 16 prosenttia oli ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa vielä vuonna 2010, vuonna 2016 osuus on laskenut 13 prosenttiin. Vuonna 2016 kehitys oli erittäin hyvää - ilman perusastetta olevien osuus laski yli prosenttiyksikön.

Etenkin miesten koulutustilanne on parantunut, sillä vielä vuonna 2010 kotimaankielisistä 20-29-vuotiaista miehistä 17 prosenttia oli ilman tutkintoa, vuonna 2016 14 prosenttia. Edelleen miehillä on kirmistä naisiin verrattuna, joista vain reilu 8 prosenttia samassa ikäluokassa oli ilman tutkintoa. Samoin tulee muistaa, että ulkomaalaistaustaisten nuorten koulutustilanne on usein heikko, joten kokonaisuutena kaikista helsinkiläisistä 20-29-vuotiaista 19 prosenttia oli ilman perusasteen tutkintoa tai tutkinto oli tuntematon. Muutosta on koko ikäluokassa vain prosenttiyksikön verran vuosina 2010-2016.

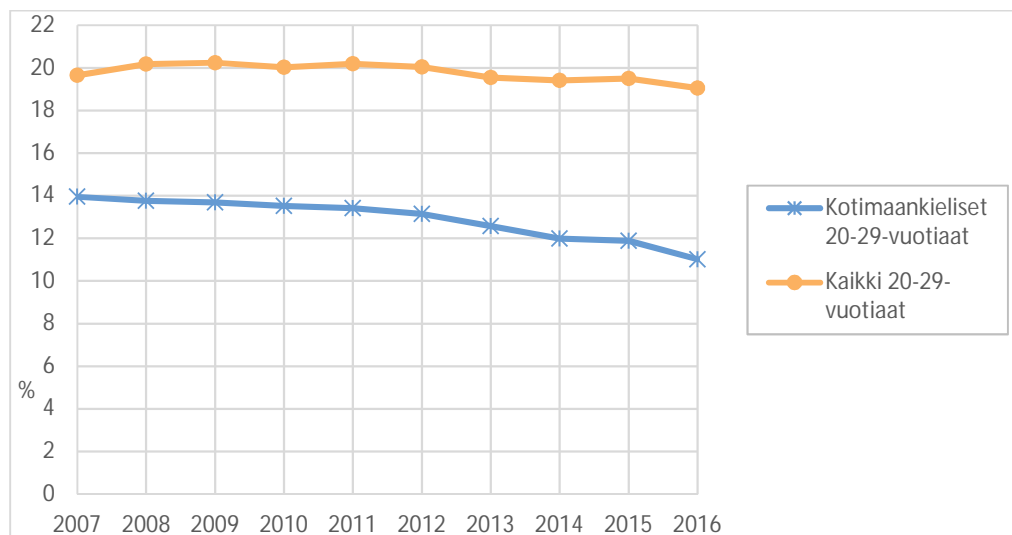
Osa ilman tutkintoa olevista nuorista voi opiskella tutkintoa, joten jos tarkastellaan vain niitä ilman tutkintoa olevia, jotka eivät opiskele, saadaan kaikista 20-29-vuotiaista 16 700 ja kotimaankielisistä 8 500 vuoden 2015 lopussa. Osuutena ikäluokasta se on 15 prosenttia ja kotimaankielisistä 9 prosenttia. Osuus on laskenut selvästi vuodesta 2012, jolloin osuus oli ikäluokasta 17 prosenttia ja kotimaankielisistä 11 prosenttia.

Kuva 20. Ilman perusasteen tutkintoa olevien osuus helsinkiläisistä suomen- ja ruotsinkielisistä 20-29-vuotiaista vuosina 2007-2016

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 21. Ilman perusasteen tutkintoa olevien osuus helsinkiläisistä 20-29-vuotiaista vuosina 2007-2016

Lähde: Tilastokeskus

Yhteenvetoa nuorten koulutustilanteesta

Kokonaisuutena nuorten koulutustilanne on kehittynyt Helsingissä hyvään suuntaan. Toisen asteen hauissa harvempi nuori jää ilman koulutuspaikkaa kuin koko maassa keskimäärin ja suoraan peruskoulun jälkeen johonkin koulutukseen siirtyy yhtä moni peruskoulun päättänyt kuin koko maassa. Valmentavien koulutusten ja muiden tutkintoon johtamattomien koulutusten merkitys on Helsingissä suuri, joten suoraan tutkintoa opiskelemaan siirrytään muuta maata harvemmin ja tästä syystä myös muuta maata pienempi osuus 16-18-vuotiaista on tutkintoa suorittamassa.

Tutkintotavoitteiseen koulutukseen siirtyvien osuus ja toisella asteella olevien 16-18-vuotiaiden osuus on kasvanut merkittävästi 2010-luvulla. Peruskoulusta tutkintoon johtavaan koulutukseen välittömästi sijoituneiden osuus on kasvanut lähes kymmenen prosenttiyksikköä vuosina 2010-2016. Etenkin vieraskielisillä perusasteen jälkeinen koulutustilanne on parantunut huomattavasti useilla eri mittareilla.

Parantunut siirtyminen peruskoulusta toiselle asteelle on tasoittanut myös alueiden ja koulujen välisiä eroja. Tilanne on parantunut etenkin niiden koulujen osalta, joista vielä 2010-luvun alussa siirryttiin muita kouluja harvemmin jatkokoulutukseen, ja näin koulujen väliset erot ovat pienentyneet.

Koulutuksen keskeyttäminen on edelleen Helsingissä koko maata korkeammalla tasolla, vaikka tilanne on parantunut pitkällä aikavälillä. Toisen asteen lukion ja ammatillisen opiskelijoista yhä useampi suorittaa opintonsa kolmessa vuodessa, mutta taso jää edelleen koko maasta. Lukiokoulutus venyy Helsingissä useammin nelivuotiseksi, nelivuotinen läpäisy on Helsingissä koko maan tasolla. Ammatillisessa koulutuksessa Helsingissä opiskelevat saavat vähemmän tutkintoja aikaiseksi kolmessa ja neljässä vuodessa.

Helsingillä kuten koko pääkaupunkiseudulla haasteena ovat kasvavat nuorten ikäluokat ja kasvava ulkomaalaistaustaisten nuorten määrä. Ulkomaalaistaustaisissa nuorissa Suomessa syntyneiden ja suomalaisen koulutusjärjestelmän läpikäyneiden nuorten osuus alkaa kuitenkin kasvaa, joten pelkän äidinkielen kautta tarkasteltuna asiasta ei saa koko kuvaa.

Nuorten koulutustilannetta kehittäväillä palveluilla ja koulutuspoliittisilla toimilla, kuten koulutustakuulla, voi nähdä jo väestötasoista vaikutusta. Ilman perusasteen tutkintoa olevien osuus kotimaankielisistä 20-24-vuotiaista on lähtenyt selvään laskuun Helsingissä.

Laatuseroste

Aineisto

Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin ja opetushallinnon ylläpitämään Vipunen-tietokannan tietoihin. Lisäksi lähteinä on käytetty kaupungin opetustoimen tilastoja ja Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen tekemään Kouluterveyskyselyä.

Tilastokeskuksen tiedot on haettu sekä avoimista tietokannoista että maksullisista tietokannoista kuten Sijoittumispalvelusta. Lisäksi aineistona on käytetty kaupungin Tilastokeskuksesta tilaamaa koulutustilastoaineistoa.

Opetushallinnon Vipunen-tietokanta on opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämä avoin tietokanta.

Tilastolliset määrittelyt ja tehdyt rajaukset on selostettu jokaisen osion kohdalla.

Edelliset tiedot

Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2012:20.

TIEDUSTELUT
Sanna Ranto, puh. 09 310 36408

JULKAISIJA
Helsingin kaupunki,
kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 2489-4311